

CPK – Newsletter 2/2019

Zimní semestr 2019

3. října 2019

OBSAH:

CPK
Fórum CPK
Konference

CENTRUM PRÁVNÍ KOMPARATISTIKY

Právnická fakulta,
Univerzita Karlova
místnost č. 410 / 4. patro
nám. Curieových 7
116 40 Praha 1
tel.: 221 005 576
fax: 221 005 574
<http://www.komparatistika.cz/>

Vedoucí:

Prof. JUDr. Luboš Tichý

Vědecktí pracovníci:

JUDr. Mgr. Tomáš Dumbrovský,
Ph.D., LL.M.
JUDr. Jiří Hrádek, Ph.D., LL.M.
JUDr. Petra J. Pipková, Ph.D.,
LL.M.eur
Dr. Rita Simon, LL.M., BA
JUDr. Solange Maslowski, Ph.D.,
D.E.A.

Odborní pracovníci:

Mgr. Tomáš Troup, LL.M.
Ludmila Nováčková (tajemnice)

Externí spolupracovníci:

Mgr. Jan Balarin, Ph.D.
Dr. Iur. Stephan Heidenhain
Mgr. Slavomíra Henčková, LL.M.
JUDr. Eva Ondřejová, Ph.D., LL.M.
Mgr. et Mgr. Vít Zvánovec
JUDr. Mgr. Bohdan Žáček

CPK

Centrum právní komparatistiky („CPK“) je pracovištěm Právnické fakulty Univerzity Karlovy v Praze, které bylo zřízeno 1. října 2009. Posláním CPK je srovnávat základní právní instituty různých právních řádů s cílem odhalit přednosti a zápory té které úpravy a využít tyto poznatky i při přípravě české legislativy a její aplikaci v právní praxi. CPK se přitom soustřeďuje na soukromé a evropské právo.

FÓRUM CPK

CPK pořádá v období říjen-prosinec a únor-červen každý druhý čtvrtek přednášky na aktuální témata, jejichž součástí je diskuse. **Přednášky se konají v místnosti č. 401, 4. patro, Právnická fakulta UK od 17.30** (předpokládané ukončení je v 19.00). Zájemci o danou problematiku jsou srdečně vítáni. Účast není třeba předem avizovat; vstup je volný.

Veřejný zájem jako právní pojem (3.10.2019, prof. R. Uerpmann- Witzack, Univerzita Regensburg)

V německém právu je pojem veřejného zájmu právě tak běžný jako v právu Evropské unie. Vyskytuje se jak v právních normách, tak v soudních rozhodnutích. Veřejný zájem slouží k vymezení zájmu konkrétních účastníků nadosobních zájmů, přičemž ochrana soukromých zájmů může být právě úkolem veřejného zájmu. Z uspořádání působnosti pravomocí plyne, kdo je oprávněn určovat veřejné zájmy a co vlastně v konečné instanci je obsahem veřejného zájmu. To lze zjistit teprve ze srovnání všech relevantních zájmů.

Základní otázky svěřenského fondu (vlastnictví, postavení zakladatele a povaha právních vztahů) (31.10.2019, prof. Luboš Tichý)

V tomto roce „slaví“ právní úprava nového fenoménu, totiž svěřenského fondu v českém právním řádu pětileté jubileum. Jako transplantát québecké fiducie přinesla i do českého právního

řádu novotvary, především tzv. bezsubjektové vlastnictví. Obdobně je tomu i s postavením zakladatele svěřenského fondu, který vzdor základním principům nejen québeckého práva, ale především angloamerického trustu je de facto stále neomezeným pánem nad svým do svěřenského fondu vloženým majetkem. Referát se zabývá nejen těmito problémy a přináší řešení jak de lege lata, tak de lege ferenda.

Právní kultura (7.11.2019, prof. Peter Mankowski, Univerzita Hamburk)

Právní kultura je velmi široký pojem, s nímž se – aniž si to mnohdy uvědomujeme – střetáváme v podstatě každým dnem. Profesor Mankowski vychází ve svém referátu ze své objemné publikace o tomto problému a vymezuje především pojem právní kultury jako mnohvrstevnou kategorii. Podává základní charakteristiku právní kultury ve Spolkové republice Německo na pozadí vývoje národního právního řádu a soustředí se dále na vztah mezi právní naukou a právní praxí se speciálním důrazem na legislativní činnost a judikaturu. Zkoumá základní otázky těchto vztahů, srovnává německou právní kulturu s právní kulturou anglosaskou a dalšími.

Život po smrti – jak dlouho? Postmortální omezení subjektivních práv (21.11.2019, prof. Haimo Schack, Univerzita Kiel)

Přednáška se zabývá postmortálními omezeními subjektivních práv člověka. Východiskem je univerzální sukcese v německém právu, jež znamená přechod veškerého majetku zůstavitele na dědice. Z tohoto majetku jsou však vyloučena osobnostní práva, přičemž omezení platí i pro obecná a některá zvláštní osobnostní práva. Závažné etické problémy přináší genetická pozůstalost, stejně jako

majetkoprávní otázky v případě digitální pozůstalosti. Jde zčásti o tradiční, zčásti však naprosto nové fenomény, které přináší rozvoj technologií.

Právo a digitalizace
(5.12.2019, prof. Franz Hofmann,
Friedrich-Alexander Universität
Erlangen-Nürnberg)

V současné době jsme svědky naprosto nových jevů, jakými jsou autonomní automobil, počítač coby umělec a další chytré produkty. Změny v důsledku digitalizace a umělé inteligence jsou pro soukromé právo novými výzvami. Na základě příkladů z deliktního práva zkoumá přednáška otázku, zda soukromé právo potřebuje nová pravidla či nové předpisy, anebo lze řešit nové právní otázky v rámci platných ustanovení. Existují v soukromém právu nadčasové principy anebo jsou změny tak zásadního charakteru, že budoucnost soukromého práva spočívá v řešení, jež může znamenat přizpůsobování se novým situacím?

Rovnost členských států Evropské unie
(12.12.2019, prof. Luboš Tichý)

Rovnost členských států obecně a zvlášť tento poměr v rámci Evropské unie není objektem pozornosti právní vědy. O to větší je potřeba se těmito problémy zabývat. Přednáška proto krátce analyzuje základní pojmy rovnosti s ohledem na postavení členských států k Evropské unii. Na konkrétních případech se demonstrují různé příklady nerovnosti, resp. diskriminace, přičemž tyto vztahy se analyzují i s ohledem na psychologický kontext, který může teoreticky vyústit v pocity ukřivdění, závisti a dokonce nenávisti.

Základní otázky právní komparatistiky
(9.1.2020, prof. Uwe Kischel,
Univerzita Greifswald)

Metodologická diskuse v rámci právní komparatistiky je tradiční téma. Funkcionální srovnávání i nadále dominuje praxi, zatímco její početní akademičtí kritici si stěžují ohledně nedostatku teorie. Za příklad může sloužit otázka, jakou hodnotu a význam přiznáváme jednoduchým právním normám v jejich komparaci. Hermeneutické řešení této otázky stejně jako celková diskuse o metodě spočívá v kontextuální komparaci. Ta si zachovává svoje tvrdé jádro a současně se vyhýbá jejím problémům. Užitečné je přitom typizování právních řádů do rozdílných kontextů, jejichž základní znalosti a zkušenosti jsou agregovány do relevantního kontextu. Konec konců právní komparatistika je právě tak normativní, jako nenormativní. Teprve norma a její kontext umožňují správné pochopení.

Výše (rozsah) imateriální škody
(16.1.2020, prof. Luboš Tichý)

Pojem imateriální škody je nejen u nás, ale i obecně předmětem zásadních změn a prudkého vývoje. Referát se soustředí pouze na imateriální škodu na lidském zdraví a související problémy a již tento okruh získává v podstatě stále nové kontury: vznikají nové kategorie a subkategorie jednotlivých újem. To souvisí mimo jiné i s chápáním lidské osobnosti jako nejvyšší hodnoty, kterou deliktní právo chrání. Na rozdíl od majetkové škody je ovšem v této oblasti problémem výpočet peněžité náhrady škody, která je jediným možným ekvivalentem. Referát se proto zabývá hodnotami mimoprávními, které zásadním způsobem ovlivňují úroveň výše náhrady.

KONFERENCE

Konference o veřejném zájmu v právu, PF UK, 17. - 18. října 2019, místnost č. 38

Konference je vyústěním společného česko-rakouského projektu. V jednotlivých referátech budou prezentovány výsledky výzkumu veřejného zájmu, fenoménu, jenž

se vyskytuje prakticky ve všech odvětvích právního řádu, aniž byl v české právní vědě systematicky analyzován. Přednášející budou prezentovat definici a strukturu tohoto pojmu jednak v obecné rovině, jednak s ohledem na jeho postavení a funkci v konkrétních právních odvětvích. Podstatné je vymezení jeho obsahu a účelu a srovnání s obdobnými instituty, jako jsou například obecné blaho či státní zájem.

Základy:

Christoph Bezemek / Tomáš Dumbrovský, Koncepce veřejného zájmu; **Luboš Tichý**, Veřejné zájmy, jejich postavení a význam v právu; **Michael Potacs**, Veřejný zájem a interpretace; **Slavomíra Henčeková**, Ochrana veřejného zájmu jako právní princip; **Pavel Ondřejek**, Teoretická východiska vztahu základních práv a veřejných zájmů; **Václav Janeček**, Pět mylných představ ohledně veřejných zájmů v právu

Právo v Evropské unii:

Claudia Wutscher, Fiskální zájem a základní svobody; **Solange Maslowski**, Veřejný zájem jako možné omezení svobody pohybu občanů EU; **Marina Kaspar**, Veřejný zájem a migrace státních příslušníků třetích zemí; **Richard Král**, Národní důvody veřejného zájmu odůvodňující neminimalistické vnitrostátní provedení práva EU; **Petra Pipková**, Soukromoprávní v. veřejnoprávní vymáhání soutěžního práva: převaha veřejného zájmu; **Filip Křepelka**, Veřejné zdraví jako specifikace veřejného zájmu?

Soukromé právo:

Georg Kodek, Veřejný zájem v soukromém právu; **Friedrich Rüffler / Julia Told**, Veřejný zájem v korporátním právu; **Jiří Hrádek**, Veřejný zájem a objektivní odpovědnost za provoz zvlášť nebezpečný; **Martin Risak**, Veřejný zájem v pracovním právu; **Andreas Frössel / Tomáš Troup**, Veřejný zájem v insolvenčním právu; **Rita Simon**, Ochrana spotřebitele a veřejný zájem

Vybrané právní oblasti: **Andrea Lehner**, Veřejný zájem v trestním právu; **Jiří Buryan**, Ochrana veřejných zájmů ve stavebním právu; **Jan Malíř**, Anatomie obecného zájmu na evropské úrovni: ochrana kulturního dědictví v Evropské radě; **Vojtěch Vomáčka**, Naléhavé důvody převažujícího veřejného zájmu v ochraně biodiverzity.

Vstup volný.

Jednací jazyk: angličtina

Informace: Ludmila Nováčková

novackov@prf.cuni.cz, 221 005 576